TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2009 m. spalio 1 d.*

Byloje C-505/07

dėl *Tribunal Supremo* (Ispanija) 2007 m. spalio 22 d. Nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2007 m. lapkričio 19 d., pagal EB 234 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, pradėtoje

Compañía Española de Comercialización de Aceite SA,

dalyvaujant

Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva),

Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac),

Administración del Estado,

* Proceso kalba: ispanų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai J.-C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (pranešėjas) ir C. Toader,

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorė K. Sztranc-Sławiczek, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2008 m. gruodžio 17 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Compañía Española de Comercialización de Aceite SA*, atstovaujamos advokato R. Illescas Ortiz,

— *Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva)*, atstovaujamos *procuradora* M. Albarracín Pascual ir advokatės C. Ortega Martínez,

— *Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac)*, atstovaujamos *procurador* F. Bermúdez de Castro Rosillo ir advokato A. Ruiz-Giménez Aguilar,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos F. Jimeno Fernández ir F. Castillo de la Torre,

susipažinęs su 2009 m. vasario 12 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su 1966 m. rugsėjo 22 d. Tarybos reglamento Nr. 136/66/EEB dėl bendro aliejų ir riebalų rinkos organizavimo (OL L 172, p. 3025; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 1 t., p. 77), iš dalies pakeisto 1998 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1638/98 (OL L 210, p. 32, 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 23 t., p. 308, toliau – Reglamentas Nr. 136/66), 12a straipsnio ir 1962 m. balandžio 4 d. Tarybos reglamento Nr. 26 dėl tam tikrų konkurencijos taisyklių taikymo žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais (OL 30, p. 993; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 1 t., p. 6) 2 straipsnio aiškinimu.

2 Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant *Compañía Española de Commercialización de Aceite SA* (toliau – *Cecasa*) pareikštą ieškinį dėl 2002 m. kovo 5 d. *Tribunal de Defensa de la Competencia* sprendimo nesuteikti specialaus leidimo, prašomo siekiant įsteigti bendrąją prekybos alyvuogių aliejumi įmonę.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

Teisės aktai, susiję su konkurencijos taisyklių taikymu žemės ūkio sektoriui

3 Pagal Reglamento Nr. 26 pirmą konstatuojamąją dalį:

„<…> remiantis Sutarties [36] straipsniu vienas iš klausimų, kuriuos būtina išspręsti vykdant bendrą žemės ūkio politiką, yra klausimas, ar Sutartyje nustatytos konkurencijos taisyklės taikytinos žemės ūkio produktų gamybai ir prekybai jais <…>.“

4 Reglamento Nr. 26 1 straipsnyje nustatyta:

„Įsigaliojus šiam reglamentui, Sutarties [81]–[86] straipsniai ir jų įgyvendinimo nuostatos, laikantis 2 straipsnio, taikomi visiems Sutarties [81] straipsnio 1 dalyje ir [82] straipsnyje nurodytiems susitarimams, sprendimams ir veiksmams, susijusiems su Sutarties [I] priede išvardytų produktų gamyba ar prekyba jais.“

5 Tarp EB sutarties I priede išvardytų žemės produktų yra ir alyvuogių aliejus.

6 Pagal Reglamento Nr. 26 2 straipsnio 1 ir 2 dalis:

„1. Sutarties [81] straipsnio 1 dalis netaikoma tokiems ankstesniame straipsnyje nurodytiems susitarimams, sprendimams ir veiklai, kurie yra nacionalinės rinkos organizavimo sudėtinė dalis arba yra būtini Sutarties [33] straipsnyje nurodytiems tikslams pasiekti. Ji visiškai netaikoma tokiems vienai valstybei narei priklausančių ūkininkų, ūkininkų asociacijų arba tokių asociacijų susivienijimų susitarimams, sprendimams ir veiksmams, kurie yra susiję su žemės ūkio produktų gamyba ir prekyba jais arba bendros infrastruktūros naudojimu žemės ūkio produktams saugoti, apdoroti ar perdirbti ir kuriais neįsipareigojama nustatyti vienodas kainas, nebent Komisija nustatytų, kad tuo pašalinama konkurencija arba kyla pavojus Sutarties [33] straipsnyje numatytų tikslų įgyvendinimui.

2. Pasikonsultavusi su valstybėmis narėmis ir išklausiusi įmonių arba įmonių asociacijų ar bet kurių kitų, jos manymu, reikalingų fizinių ir juridinių asmenų nuomonę, Komisija turi išimtinę teisę, Teisingumo Teismui turint teisę peržiūrėti, sprendimu, kuris bus paskelbtas viešai, nustatyti, kurie susitarimai, sprendimai ir veiksmai atitinka 1 dalyje minimas sąlygas.“

Teisės aktai, susiję su aliejaus ir riebalų sektoriumi

7 Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje nustatyta:

„Kai tam tikruose Bendrijos regionuose rimtai sutrinka rinka, jai sureguliuoti 38 straipsnyje nustatyta tvarka gali būti priimtas sprendimas įgalioti pakankamas garantijas suteikiančias ir valstybių narių patvirtintas įstaigas sudaryti jų realizuojamo

alyvuogių aliejaus sandėliavimo sutartis. Remiantis [1997 m. gegužės 20 d. Tarybos] Reglamentu (EB) Nr. 952/97 [dėl gamintojų grupių ir jų asociacijų, OL L 142, p. 30], iš šių įstaigų pirmenybė suteikiama pripažintoms gamintojų grupėms ir jų asociacijoms.

Pirmoje pastraipoje nurodytos priemonės, *inter alia*, gali būti įgyvendinamos tada, kai reprezentaciniu laikotarpiu rinkoje užregistruota vidutinė kaina yra mažesnė nei 95 % intervencinės kainos, taikytos 1997–1998 prekybos metais.

Pagalbos, suteiktos sutartims sudaryti, dydis ir išsamios šio straipsnio įgyvendinimo taisyklės, ypač kiekiai, kokybė ir minimų aliejų sandėliavimo trukmė, nustatomi 38 straipsnyje nustatyta tvarka taip, kad būtų didelis poveikis rinkai. Pagalba gali būti skiriama paraiškų konkurso tvarka."

8 Reglamento Nr. 136/66 38 straipsnio 1 dalyje daroma nuoroda į Komiteto procedūrą.

9 Iš Reglamento Nr. 952/97 1 straipsnio matyti, kad šiuo reglamentu tam tikrų regionų atžvilgiu buvo nustatyta gamintojų grupių ir jų asociacijų kūrimosi skatinimo sistema.

10 Reglamento Nr. 952/97 1 straipsnyje numatyta:

„Siekiant pašalinti tam tikruose regionuose nustatytus struktūrinius sunkumus, susijusius su žemės ūkio produktų pasiūla ir jų pateikimu į rinką ir kurie pasireiškia nepakankamu gamintojų organizuotumu, šis reglamentas šiems regionams nustato gamintojų grupių ir jų asociacijų kūrimosi skatinimo sistemą.“ (Neoficialus vertimas)

11 Nuo 1999 m. liepos 3 d., nepakeičiant kitu reglamentu, Reglamentas Nr. 952/97 buvo panaikintas 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1257/1999 dėl Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo (EŽŪOGF) paramos kaimo plėtrai ir iš dalies keičiančiu bei panaikinančiu tam tikrus reglamentus (OL L 160, p. 80; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 25 t., p. 391).

12 Iš Reglamento Nr. 1257/1999 44 konstatuojamosios dalies matyti, kad atsižvelgus į esamą pagalbą gamintojų grupėms ir jų asociacijoms pagal bendrą rinkos organizavimą konkreti parama gamintojų grupėms pagal kaimo plėtrą yra nebereikalinga.

13 Reglamento Nr. 1638/98 11 konstatuojamojoje dalyje sakoma:

„kadangi viešojo supirkimo sistema skatina gamybą, dėl kurios gali būti destabilizuota rinka; kadangi dėl šios priežasties negalima toliau vykdyti supirkimo, o nuorodos į intervencinę kainą turi būti išbrauktos arba panaikintos“.

14 Šio reglamento 12 konstatuojamojoje dalyje numatyta:

„<…> kai rimtai sutrikus rinkai alyvuogių aliejaus tiekimą būtina reguliuoti, reikia sukurti pagalbos sistemą privataus sandėliavimo sutartims, pagal kurią tokios sutartys visų pirma yra skiriamos gamintojų grupėms ir jų asociacijoms, pripažintoms remiantis [Reglamentu Nr. 952/97].“

15 1998 m. gruodžio 21 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2768/98 dėl pagalbos privačiam alyvų aliejaus sandėliavimui sistemos (OL L 346, p. 14; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 24 t., p. 203) 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Valstybių narių gamintojų kompetentingos institucijos šiame reglamente nustatytomis sąlygomis sudaro pirmo spaudimo alyvų aliejaus privataus sandėliavimo didmenomis sutartis.“

16 Pagal šio reglamento 1 straipsnio 2 dalį Komisija gali tam tikram ribotam laikotarpiui skelbti konkursą, kad nustatytų pagalbą, suteiktiną pirmo spaudimo alyvų aliejaus privataus sandėliavimo sutartims vykdyti.

Nacionalinės teisės aktai

17 Pagal 1989 m. liepos 18 d. Konkurencijos apsaugos įstatymo Nr. 16/1989 (Ley de Defensa de la Compentencia, BOE, Nr. 170, 1989 m. liepos 18 d., toliau – LDC) 1 straipsnį:

„Draudžiami bet kokie susitarimai, sprendimai, kolektyvinės rekomendacijos ar suderinti ar sąmoningai paraleliniai veiksmai, kurių tikslas ar poveikis yra konkurencijos trukdymas, ribojimas ar iškraipymas visoje nacionalinėje rinkoje arba jos dalyje, ir būtent tie, kuriais:

a) tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos;

b) ribojama arba kontroliuojama gamyba, platinimas, technikos raida ar investicijos;

c) dalijamasi rinkomis arba tiekimo šaltiniais.

<…>

2. Šios nuostatos 1 dalyje draudžiami susitarimai, sprendimai ir rekomendacijos yra niekiniai ir jiems netaikomos šiame įstatyme numatytos išimtys.

<…>“

18 LDC 3 straipsnyje „Leidimo suteikimo sąlygos“ nustatyta:

„1. Gali būti leidžiami 1 straipsnyje nurodyti susitarimai, sprendimai ir rekomendacijos bei veiksmai ar jų tam tikros rūšys, kurie padeda tobulinti prekių ir paslaugų gamybą ar jų prekybą, arba skatinti technikos ar ekonominę pažangą, jeigu jie:

a) sudaro sąlygas vartotojams ar naudotojams tinkamai dalytis iš jų gaunama nauda;

b) atitinkamoms įmonėms nenustato jokių apribojimų, nebūtinų šiems tikslams pasiekti; ir

c) nesuteikia tokioms įmonėms galimybės panaikinti konkurenciją didelei atitinkamų produktų ar paslaugų daliai.

2. Be to, gali būti leidžiami, jeigu pateisinami bendra ekonomine situacija ar bendruoju interesu, 1 straipsnyje nurodyti susitarimai, sprendimai ir rekomendacijos bei veiksmai ar jų tam tikros rūšys, kurie:

a) turi tikslą ginti ar skatinti eksportą su sąlyga, kad vidaus rinkoje nesumažinama konkurencija ir jie suderinami su pareigomis, kurios kyla iš Ispanijos ratifikuotų tarptautinių sutarčių; arba

b) jų indėlis keliant socialinį ir ekonominį atsilikusio regiono ar ekonominio sektoriaus lygį yra pakankamai didelis; arba

c) dėl mažareikšmiškumo negali realiai paveikti konkurencijos.“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

19 Iš Teisingumo Teismui pateiktų dokumentų matyti, kad *Cecasa* yra pagal Ispanijos teisę įsteigta akcinė bendrovė, kurios 68 % akcininkų sudaro aliejaus gamintojai, aliejaus spaudyklos ir kooperatyvai, o likusius 32 % – finansinės įstaigos ir kiti subjektai. Alyvuoges auginantys įmonės nariai užaugina nuo 50 iki 60 % visos Ispanijos alyvuogių aliejaus produkcijos.

20 2001 m. balandžio 5 d. *Cecasa* pateikė prašymą nacionalinėms konkurencijos institucijoms išduoti specialų leidimą pagal LDC 3 straipsnį siekdama steigti alyvuogių aliejumi prekiaujančią įmonę, kurios pagrindinis tikslas – išvengti aliejaus kainų

kritimo žemiau nei tam tikras lygis, t. y. apie 95 % ankstesnės intervencinės kainos, superkant aliejų, kai jo kaina nukrenta iki šio lygio ir pateikiant jį atgal į rinką, kai kainos vėl ima kilti.

21 Nusprendęs, kad prašymas suteikti specialų leidimą, kurį pateikė *Cecasa*, iš esmės buvo konkurentų susitarimas išsaugoti alyvuogių aliejaus kainas perviršinės produkcijos metais, *Tribunal de Defensa de la Competencia* 2002 m. kovo 5 d. Sprendimu šį prašymą atmetė.

22 Šis sprendimas iš esmės buvo patvirtintas 2005 m. liepos 22 d. *Audiencia Nacional* administracinių bylų kolegijos sprendimu, dėl kurio *Cecasa* pateikė kasacinį skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

23 Tokiomis aplinkybėmis *Tribunal Supremo* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar <…> Reglamento Nr. 136/66 <…> 12a straipsniu leidžiama akcinę bendrovę, kurios akcininkų daugumą sudaro alyvuogių aliejaus gamintojai, spaudyklos ir alyvuogių augintojų kooperatyvai bei finansinės įstaigos, laikyti „įstaiga“, kuriai leidžiama sudaryti alyvuogių aliejaus sandėliavimo sutartis? Ar galima tokią bendrovę prilyginti gamintojų grupėms ir jų asociacijoms, pripažintoms remiantis <…> Reglamentu Nr. 952/97?

2. Jeigu tokia įmonė būtų laikoma „įstaiga“, galinčia vykdyti sandėliavimo veiklą, ar „valstybės narės patvirtinimas“, kurį tokios įstaigos turi gauti pagal Reglamento

Nr. 136/66 12a straipsnį, gali būti gaunamas pateikus prašymą dėl specialios išimties („leidimo“) nacionalinėms konkurencijos institucijoms?

3. Ar Reglamento Nr. 136/66 12a straipsniu įtvirtinamas besąlygiškas reikalavimas, kad Komisija leistų privatų alyvuogių aliejaus sandėliavimą kiekvienu atveju, ar, atvirkščiai, jis yra suderinamas su tokio alyvuogių aliejaus pirkimo ir sandėliavimo mechanizmu, dėl kurio susitarė gamintojai ir kuris finansuojamas privačiai, veiksiančiu tik tokiais pačiais terminais ir sąlygomis, kuriomis veikia Bendrijos finansuojamas privatus sandėliavimas, siekiant papildyti ir pagreitinti tokį Bendrijos finansuojamą sandėliavimą jo nepažeidžiant?

4. Ar 2003 m. rugsėjo 9 d. Teisingumo Teismo sprendime (*Milk Marque ir National Farmers' Union*, C-137/00, Rink. p. I-7975) įtvirtinta praktika dėl nacionalinių konkurencijos taisyklių, nacionalinių institucijų taikomų gamintojų susitarimams, kuriems iš esmės gali būti taikomas <…> Reglamento Nr. 26 2 straipsnis, galioja ir susitarimams, kurie dėl savo prigimties ir nagrinėjamo sektoriaus pobūdžio gali paveikti visą alyvuogių aliejaus Bendrijos rinką?

5. Tuo atveju, jeigu nacionalinės konkurencijos institucijos turėtų kompetenciją taikyti nacionalinę teisę minėtiems susitarimams, kurie gali paveikti bendrą aliejaus ir riebalų rinkos organizavimą, ar šios institucijos gali visiškai neleisti tokiai įmonei kaip kasatorė pasinaudoti alyvuogių aliejaus sandėliavimo mechanizmais net „rimto sutrikimo“ atvejais, kaip tai apibrėžta Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priimtinumo

24 Pirmojo prejudicinio klausimo antroje dalyje prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas remiasi Reglamentu Nr. 952/97, kuris sprendimo, ginčijamo pagrindinėje byloje, priėmimo momentu nebegaliojo.

25 Šiuo požiūriu reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismo praktiką, kai pateikiami klausimai susiję su Bendrijos teisės išaiškinimu, Teisingumo Teismas iš principo turi priimti sprendimą (žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Michaniki*, C-213/07, Rink. p. I-9999, 33 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

26 Atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pateikto prejudicinio klausimo galima, tik jeigu yra akivaizdu, kad prašomas Bendrijos teisės išaiškinimas neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos aplinkybėmis arba dalyku, jeigu problema hipotetinė arba jeigu Teisingumo Teismas neturi būtinos faktinės ir teisinės informacijos, kad naudingai atsakytų į jam pateiktus klausimus (žr. minėto Sprendimo *Michaniki* 34 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

27 Kaip savo išvados 33 punkte pažymi generalinė advokatė, Reglamentas Nr. 952/97 neprarado savo svarbos vien dėl to, kad buvo panaikintas.

28 Nagrinėjamu atveju, Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje aiškiai įvardijus gamintojų grupes ir jų asociacijas atsižvelgiant į šią nuostatą jų vaidmuo yra konkretus. Iš tikrųjų

būtent šioms grupėms ir jų asociacijoms Bendrijos teisės aktų leidėjas suteikė pirmenybę sudaryti alyvuogių aliejaus sandėliavimo sutartis.

29 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, reikia konstatuoti, kad prašymo priimti prejudicinį sprendimą antra dalis yra priimtina.

Dėl pirmojo klausimo

30 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar akcinę bendrovę, kurios akcininkų daugumą sudaro alyvuogių aliejaus gamintojai, alyvuogių aliejaus spaudyklos bei alyvuogių augintojų kooperatyvai ir kurios kiti akcininkai yra finansinės įstaigos, galima laikyti „įstaiga“, kuri gali būti įgaliota sudaryti sandėliavimo sutartis pagal Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnį.

31 Šiuo atžvilgiu svarbu priminti, kaip matyti ir iš Reglamento Nr. 1638/98 vienuoliktos konstatuojamosios dalies, kad, atsižvelgiant į tai, jog viešojo supirkimo sistema gali būti destabilizuota rinka, Europos Sąjungos Taryba, atsižvelgiant į alyvuogių aliejaus rinkos reformą priėmusi šį reglamentą, nusprendė panaikinti viešojo supirkimo sistemą.

32 Iš Reglamento Nr. 1638/98 12 konstatuojamosios dalies išplaukia, kad pagalbos privataus sandėliavimo sutartims sistema buvo nustatyta siekiant reguliuoti alyvuogių aliejaus tiekimą rimtai sutrikus rinkai. Ši sistema apibūdinama Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje.

33 Kaip matyti iš šio 12a straipsnio, skaitomo kartu su Reglamento Nr. 1638/98 12 konstatuojamąja dalimi, sudaryti privataus sandėliavimo sutartis gali būti įgaliotos pakankamas garantijas suteikiančios ir valstybių narių patvirtintos įstaigos. Tarp šių įstaigų yra gamintojų grupės ir jų asociacijos Reglamento Nr. 952/97 prasme, kurioms suteikta pirmenybė.

34 Reikia konstatuoti, kad laikantis Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje nustatytų reikalavimų, tiek privačios, tiek valstybinės įmonės, nepaisant jų sudėties ar finansavimo būdo, gali būti įgaliotos sudaryti sutartis pagal šį straipsnį.

35 Todėl į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad akcinę bendrovę, kurios akcininkų daugumą sudaro alyvuogių aliejaus gamintojai, alyvuogių aliejaus spaudyklos bei alyvuogių augintojų kooperatyvai ir kurios kiti akcininkai yra finansinės įstaigos, galima laikyti „įstaiga“ Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnio prasme, kuri gali būti įgaliota sudaryti privataus alyvuogių aliejaus sandėliavimo sutartį pagal šį straipsnį, jeigu tenkinamos šioje nuostatoje numatytos sąlygos.

Dėl antrojo klausimo

36 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės klausia, kokioms sąlygoms esant valstybė narė išduoda Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje numatytą patvirtinimą.

37 Visų pirma reikia pažymėti, kad šiame straipsnyje nėra jokio patikslinimo dėl nacionalinės procedūros, kurią taikant įstaigai, siekiančiai užsiimti privataus alyvuogių

aliejaus sandėliavimo veikla, išduodamas patvirtinimas. Jame nepatikslinamas ir nacionalinės valdžios institucijos, įgaliotos išduoti tokį patvirtinimą, statusas.

38 Taigi, nors valstybės narės šioje srityje naudojasi veiksmų laisve organizuodamos alyvuogių aliejaus privataus sandėliavimo patvirtinimo procedūrą Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnio prasme, ta laisve jos naudojasi besąlygiškai laikydamosi šiuo reglamentu nustatytų tikslų ir pareigų.

39 Todėl valstybės teisės aktuose nurodyta patvirtinimą išduodanti institucija turi turėti galimybę atlikti visus naudingus patikrinimus tam, kad įsitikintų, jog prašymą išduoti patvirtinimą pateikusi įstaiga gali užsiimti privataus aliejaus sandėliavimo veikla laikydamasi žemės ūkio srities teisės aktų ir siūlo šiuo atžvilgiu pakankamas garantijas.

40 Be to, siekiant išsaugoti Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnio veiksmingumą, instituciją, įgaliotą suteikti patvirtinimą įstaigai sudaryti sutartis šio straipsnio prasme, turi būti galima aiškiai identifikuoti.

41 Todėl į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad „valstybės patvirtinimą“, kurį turi turėti įstaigos pagal Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnį, galima gauti pateikus prašymą dėl specialios išimties („leidimo“) nacionalinėms konkurencijos institucijoms, jeigu šios institucijos naudojasi veiksmingomis priemonėmis, leidžiančiomis patikrinti prašymą pateikusios įstaigos tinkamumą laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų užsiimti privataus alyvuogių aliejaus sandėliavimo veikla.

Dėl trečiojo klausimo

42 Trečiuoju klausimu nacionalinis teismas iš esmės klausia, ar Reglamento Nr. 136/66 12a straipsniu draudžiamas alyvuogių aliejaus pirkimo ir sandėliavimo mechanizmas, dėl kurio susitarta ir kuris finansuojamas privačiai bei kurio atžvilgiu nebuvo vykdoma šioje nuostatoje nurodyta įgaliojimo suteikimo procedūra.

43 Šiuo atžvilgiu, kaip buvo priminta šio sprendimo 31 ir 32 punktuose, atsižvelgiant į alyvuogių aliejaus rinkos reformą priėmus Reglamentą Nr. 1638/98, Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnyje buvo nustatyta Bendrijos pagalbos privataus alyvuogių aliejaus sandėliavimo sutartims sudaryti sistema.

44 Atsižvelgiant į šios nuostatos formuluotę, reikia pažymėti, kad Reglamento Nr. 136/66 12a straipsniu nustatyta sistema taikoma tik Bendrijos finansuojamo privataus sandėliavimo atvejams.

45 Tačiau jeigu ūkio subjektai neketina gauti Bendrijos pagalbos, privatus alyvuogių aliejaus sandėliavimas nepatenka į Reglamento Nr. 136/66 taikymo sritį.

46 Todėl Reglamento Nr. 136/66 12a straipsniu nedraudžiama nustatyti privačiai finansuojamą privataus sandėliavimo mechanizmą.

47 Vis dėlto tokio mechanizmo, kuriam neteikiama Bendrijos pagalba, nustatymas neturi reikšti, kad sandėliuojant alyvuogių aliejų netaikomos Bendrijos teisės ir nacionalinės teisės, reglamentuojančios alyvuogių aliejaus rinką, nuostatos bei konkurencijos taisyklės.

48 Todėl į trečiąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 136/66 12a straipsniu nedraudžiamas alyvuogių aliejaus pirkimo ir sandėliavimo mechanizmas, dėl kurio susitarta ir kuris finansuojamas privačiai bei kurio atžvilgiu nebuvo vykdoma šioje nuostatoje nurodyta įgaliojimo suteikimo procedūra.

Dėl ketvirtojo ir penktojo klausimų

49 Ketvirtuoju ir penktuoju klausimais prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia dėl nacionalinių konkurencijos institucijų įgaliojimų apimties tuo atveju, jei įmonių, veikiančių nacionalinėje alyvuogių aliejaus rinkoje, susitarimas paveiktų Bendrijos rinką.

50 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad Bendrijos teisė ir vidaus teisė konkurencijos srityje taikomos paraleliai, nes jomis remiantis konkurenciją ribojantys veiksmai nagrinėjami skirtingais aspektais. Nors EB 81 ir 82 straipsniuose ribojantys veiksmai numatomi atsižvelgiant į kliūtis, kurių gali dėl jų atsirasti valstybių narių tarpusavio prekybai, nacionalinį kontekstą atitinkančiuose nacionalinės teisės aktuose ribojantys veiksmai vertinami atsižvelgiant tik į šį kontekstą (žr. minėto sprendimo *Milk Marque ir National Farmers' Union* 61 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).

51 Atsižvelgiant į šį paralelinį nacionalinės ir Bendrijos konkurencijos teisės nuostatų taikymą, tai, kad susitarimas, sudarytas tarp įmonių, veikiančių bendrai organizuojamos rinkos srityje, galėtų paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą, nereiškia, jog taikoma tik Bendrijos teisė.

52 Iš tikrųjų, kaip jau nusprendė Teisingumo Teismas, atsižvelgiant į tai, jog Bendrijos konkurencijos taisyklių taikymo sritis nesutampa su nacionalinių konkurencijos taisyklių taikymo sritimi, vien ta aplinkybė, kad EB 36 straipsniu ir Reglamentu

Nr. 26 Bendrijos teisės aktų leidėjas nustatė bendros žemės ūkio politikos ir Bendrijos konkurencijos politikos tikslų suderinamumą, visiškai nereiškia, jog bet koks nacionalinės konkurencijos teisės taikymas prieštarautų EB 36 straipsniui ir Reglamentui Nr. 26 (minėto sprendimo *Milk Marque ir National Farmers' Union* 66 punktas).

53 Kalbant būtent apie Reglamento Nr. 26 2 straipsnio 2 dalies aiškinimą, kaip pastebėjo ir generalinė advokatė savo išvados 87 punkte, Komisijos, įgaliotos nuspręsti, kokiems susitarimams, sprendimams ir veiksmams taikoma šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje numatyta išimtis, išimtinė kompetencija taip pat nereiškia, jog trukdoma taikyti nacionalinę konkurencijos teisę.

54 Iš tikrųjų Reglamento Nr. 26 2 straipsnio 2 dalyje tik nurodoma institucija, kompetentinga taikyti Bendrijos konkurencijos teisę.

55 Vis dėlto svarbu priminti, kad kai nacionalinės konkurencijos institucijos veikia aptariamo sektoriaus, kuriame bendrai organizuojama rinka, srityje, jos turi pareigą susilaikyti nuo bet kokių priemonių priėmimo, kurios galėtų pakenkti bendram organizavimui arba sukurti jo išimtis (minėto sprendimo *Milk Marque ir National Farmers' Union* 94 punktas).

56 Be to, kalbant apie atvejus, patenkančius ne tik į materialinę EB 81 straipsnio 1 dalies, bet ir nacionalinės konkurencijos teisės taikymo sritį, nacionalinės institucijos negali priimti Komisijos sprendimui prieštaraujančio sprendimo arba sudaryti sąlygas tokiam prieštaravimui (šiuo klausimu žr. 2000 m. gruodžio 14 d. Sprendimo *Masterfoods ir HB*, C-344/98, Rink. p. I-11369, 51 ir 52 punktus).

57 Todėl reikia konstatuoti, kad, nepažeidžiant šio sprendimo 55 ir 56 punktuose nurodytų sąlygų, nacionalinės konkurencijos institucijos yra įgaliotos kontroliuoti, taigi ir uždrausti į Reglamento Nr. 136/66 12a straipsnio taikymo sritį nepatenkantį alyvuogių aliejaus pirkimo ir sandėliavimo mechanizmą, dėl kurio susitarta ir kuris finansuojamas privačiai, galintį paveikti Bendrijos rinką.

58 Atsižvelgiant į tai, kas pasakyta, į ketvirtąjį ir penktąjį klausimus reikia atsakyti taip: jeigu nacionalinės konkurencijos institucijos, pirma, nesiima tam tikros priemonės, kuria galima pakenkti bendram alyvuogių aliejaus rinkos organizavimui ar nukrypti nuo jo, ir, antra, nepriima Komisijos sprendimui prieštaraujančio sprendimo ir nesudaro sąlygų tokiam prieštaravimui kilti, jos gali nacionalinę konkurencijos teisę taikyti susitarimui, kuriuo galima paveikti Bendrijos alyvuogių aliejaus rinką.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

59 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. Akcinę bendrovę, kurios akcininkų daugumą sudaro alyvuogių aliejaus gamintojai, alyvuogių aliejaus spaudyklos bei alyvuogių augintojų kooperatyvai ir kurios kiti akcininkai yra finansinės įstaigos, galima laikyti „įstaiga“ 1966 m. rugsėjo 22 d. Tarybos reglamento Nr. 136/66/EEB dėl bendro aliejų ir

riebalų rinkos organizavimo, iš dalies pakeisto 1998 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 1638/98, 12a straipsnio prasme, kuri gali būti įgaliota sudaryti privataus alyvuogių aliejaus sandėliavimo sutartį pagal šį straipsnį, jeigu tenkinamos šioje nuostatoje numatytos sąlygos.

2. **„Valstybės patvirtinimą“, kurį turi turėti įstaigos pagal Reglamento Nr. 136/66, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1638/98, 12a straipsnį, galima gauti pateikus prašymą dėl specialios išimties („leidimo“) nacionalinėms konkurencijos institucijoms, jeigu šios institucijos naudojasi veiksmingomis priemonėmis, leidžiančiomis patikrinti prašymą pateikusios įstaigos tinkamumą laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų užsiimti privataus alyvuogių aliejaus sandėliavimo veikla.**

3. **Reglamento Nr. 136/66, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 1638/98, 12a straipsniu nedraudžiamas alyvuogių aliejaus pirkimo ir sandėliavimo mechanizmas, dėl kurio susitarta ir kuris finansuojamas privačiai bei kurio atžvilgiu nebuvo vykdoma šioje nuostatoje nurodyta įgaliojimo suteikimo procedūra.**

4. **Jeigu nacionalinės konkurencijos institucijos, pirma, nesiima tam tikros priemonės, kuria pakenkti bendram alyvuogių aliejaus rinkos organizavimui ar nukrypti nuo jo, ir, antra, nepriima Komisijos sprendimui prieštaraujančio sprendimo ir nesudaro sąlygų tokiam prieštaravimui kilti, jos gali nacionalinę konkurencijos teisę taikyti susitarimui, kuriuo galima paveikti Bendrijos alyvuogių aliejaus rinką.**

Parašai.